

Doc. dr. Mirza Hebib

Univerzitet u Sarajevu / University of Sarajevo

Pravni fakultet / Faculty of Law

m.hebib@psfa.unsa.unsa

Primljeno / Received: 28. 12. 2024.

Prihvaćeno / Accepted: 07. 01. 2025.

MALI LEKSIKON ZNANSTVENIKA BOSNE I HERCEGOVINE¹

SMALL LEXICON OF SCIENTISTS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA²

U okviru izdavačke djelatnosti Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti objavljena je knjiga *160 bosanskohercegovačkih naučnika/naučnica, bosanskohercegovačkih znanstvenika/znanstvenica: mali biografski leksikon*. Leksikon su priredili Jasmin Branković, Aida Buzaljko, Toni Čuljak, Goran Karanović, Vahida Krekić i Damir Ravlić. Leksikon objedinjuje biografske i bibliografske podatke odabranih znanstvenika/ica koji su rođeni/e ili su stvarali/e u Bosni i Hercegovini.

Objava Leksikona ima širi društveni značaj. Nije u pitanju samo zbirka biografija i bibliografija, već prije svega, simbol iskazivanja poštovanja prema ljudima koji su svojim radom, zalaganjem i posvećenošću oblikovali razvoj znanosti (i obrazovanja) u Bosni i Hercegovini. Ovakvom publikacijom donosi se svjetlo na živote ljudi čiji rad ima ogroman značaj za nas koji se danas bavimo znanstvenim radom, jer smo svi jednim dijelom rezultat djelovanja naših prethodnika čija se imena nalaze u Leksikonu.

¹ Tekst predstavlja osvrt na knjigu Jasmina Brankovića, *et al.* (ur.), **160 bosanskohercegovačkih naučnika/naučnica, bosanskohercegovačkih znanstvenika/znanstvenica: mali biografski leksikon**, Mostar: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke/znanosti (Sarajevo: Dobra knjiga), 2022., izložen na Svečanoj sjednici Savjeta za znanost Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti u Sarajevu dana 12. 12. 2024. godine.

² The text is a review of the book by Jasmin Branković *et al.* (ed.), **160 Bosnian-Herzegovinian Scientists: Small Biographical Lexicon**, Mostar: Federal Ministry of Education and Science (Sarajevo: Dobra knjiga), 2022, presented at the Ceremonial Session of the Council for Science of the Federal Ministry of Education and Science in Sarajevo on 12th December 2024.

Znanstveni rad, kao što znamo, nije nešto što uvijek donosi brze rezultate, i često se rezultati ne vidi odmah. Katkad korisnost novih otkrića i doprinosa postane vidljiva tek mnogo kasnije, kada oni koji su posvetili svoje životne pozive istraživanju više i nisu među nama. Zato sam mišljenja kako je Leksikon i više od običnog bibliografskog djela; on je podsjetnik na značaj tih ljudi čiji rad često ostaje nedovoljno prepoznat, a koji su svojim dugotrajnim zalaganjem oblikovali temelje na kojem danas stojimo.

U tom kontekstu, Leksikon ima posebnu vrijednost jer poziva čitatelje da prepoznačaju koliko je važno njegovanje kulture sjećanja i kontinuirani rad na stvaranju novih znanstvenih kadrova. Biografije u Leksikonu nam pokazuju kako je znanost proces koji traje, kako se znanstveni kadrovi ne formiraju preko noći, i kako razvoj naše znanstvene zajednice nije izoliran od ostatka svijeta.

Kako sami priređivači ističu, Leksikon nije konačan niti potpuno cijelovit, jer znanstveni razvoj je proces koji se ne završava. Znanstvenici, čije biografije su predstavljene, vjerojatno nisu svi koji zasluzuju da se nađu na stranicama ove publikacije. Predstavljen je stotinu i šezdeset znanstvenika/ca. Njihova imena u ovom izdanju predstavljaju vrlo važan korak – početak u procesu njegovanja kulture sjećanja na ljude koji su oblikovali znanstvenu scenu Bosne i Hercegovine.

Primjera radi, prvo mjesto u Leksikonu predstavlja ime Dubravke Alagić, prve žene profesorica međunarodnog privatnog prava, odmah iza nje Ahmeda Aličića, povjesničara i orijentalnog filologa, zatim Smilje Mučibabić, prve doktorice bioloških znanosti u Bosni i Hercegovini, Mahmuta Bajraktarevića, prvog doktora matematičkih znanosti u Bosni i Hercegovini, itd. U Leksikonu je dostupno ime profesora Miloša Bajića, sorbonskog doktora prava, pravnog povjesničara i prvog profesora rimskog prava u Bosni i Hercegovini s kojim ja stojim u nekoj vrsti znanstvenog kontinuiteta.

Leksikon nas podsjeća da razvoj znanosti nije tek rezultat pojedinačnih napora, nego i rezultat mreže suradnji, razmjena i obrazovnih procesa. Mnogi od ovih velikana došli su u Bosnu i Hercegovinu ili su se školovali u inozemstvu, ali su se vratili kako bi nastavili širenje znanja, stvaranje novih znanstvenih kadrova, i time postavili temelje za razvoj znanosti kod nas.

Leksikon je namijenjen učenicima, studentima, ali i svim zainteresiranim za našu znanstvenu prošlost. Namijenjen je svima koji žele razumjeti kako se oblikovala znanost u Bosni i Hercegovini, i koji su ljudi imali ključne uloge u tom procesu.

Rad priređivača Leksikona je hvale vrijedan jer je njihovim trudom i zalaganjem omogućeno da se neki velikani naše znanosti nađu na stranicama ovog izdanja. Istinski vjerujem da će ovo biti samo početak, te da će se u budućim izdanjima Leksikona proširiti popis onih koji su svojim radom zadužili ovu zemlju. Nadam se da će ovaj Leksikon biti inspiracija za daljnje istraživanje, obrazovanje i, naravno, za nastavak razvoja bosanskohercegovačke znanosti.